

An Triail | Key Phrases

Alt Oscailte

- Is cás trágóideach (tragic case) cailín óig singil, Máire Ní Cháthasaigh atá faoi chaibidil sa dráma seo.
- Cé gur scríobh Máiréad Ní Ghráda an dráma seo sna seascaidí, tá sé chomh tráthúil (relevant) sa lá atá inniu ann.
- Sa dráma corraitheach, trágóideach seo, feicimid an dearcadh cúng, bréagchraifeach, fimíneach (hypocritical) a bhí ag 'tír Chríostaí' seo i leith an chailín, Máire (a mhuintir san áireamh).
- Feicimid Máire in umar na haimléise (in the depths of despair) agus í tréigthe (abandoned) ag a fear dár thug sí grá, sáinnithe (trapped) sa chúngaigeantas (closed mindedness) mórthimpeall uirthi agus san fhimíneacht (hypocrisy) sochaí na tíre agus séanta (denounced) ag a muintir féin.
- Caitheadh go dona léi agus bhí tionchar trágóideach ag na forsaí seo ar Mháire. De bharr an slí inar caitheadh léi, bhain sí amach peaca marfach, dúnmharú (murder), agus faoi dheireadh, chuir sí a lámh ina bás féin. (kill herself)
- Is trágóid é seo gan amhras, agus is é an trágóid is mó, dar liom ná gur thréig a mhuintir í/ gur chlis beagnách gach duine uirthi (déanann an údar scrúdú ar gach aicme den sochaí).

Máthair Mháire

- An duine is fimíneach..dar liom

- Ní thuigeann sí go bhfuil níos mó ná rialacha ag baint le bheith i do mháthair
- Níl gaol (relationship) láidir idir í agus a hiníon
- Máthair tiarnúil, sáiteach atá inti
- A clan faoi bhois an chait aici (under control) – a saol leagtha amach (their lives planned out) aici dá pháistí – bheadh Seán ina shagart, Liam i mbun feirme agus Máire sna mná rialta
- Nuair a fhaigheann sí amach go bhfuil Máire ag iompar clainne tá fearg uirthi nách thioctadh a cuid uaimhianta (ambitions) i gcríoch.
- Bean creidiúnach í ach ina súile féin
- Cé go luann sí Dia go minic (eventhough she mentions God regularly), chomh luath is a fhaigheann sí amach go bhfuil Máire ag iompar clainne, is beag rian den chríostaíocht atá le feiceáil. (little Christianity is seen)
- Ní thugann sí aon tacaíocht do Mháire
- Cuireann sí iachall uirthi a leanbh sa bhroinn a ghinmhilleadh nó athair an linbh a phósadh
- Ceapann sí gur peaca é leanbh a bheith agat agus tú singil ach ceapann sí go bhfuil sé láncheart nuair a dhéanann sí gach iarracht an leanbh sa bhroinn a ghinmhealladh le deoch leighis.
- Fiú, luann sí Dia... 'ní haon pheaca deireadh a chur le rud neamhghlan'
- Diúltaíonn Máire (she refuses) – cuireann sí iachall uirthi athar an linbh a phósadh
- Diúltaíonn sí í arís agus dibrítear (she is banished) í
- Tugann sí bata agus bothar di (she banishes her)– eagla uirthi faoi thuairimí na gcomharsan

- Fágann sí a hiníon in am an ghátair – is mór an trua é seo...cliseann sí go mór uirthi

Liam

- Cliseann sé uirthi freisin
- Cé go bhfuil a hathair marbh, tá súil again go bhfaigheann sí tacaíocht óna deartháir
Liam ach a mhalairt (opposite) atá fíor
- Is léir ón dtús nach bhfuil sé ró-dheas
- Is é Liam an duine a thógann Máire go dtí an rince chinniúnach (faithful dance) sin ach ní choimeadann sé a shúile ar Mháire mar bhí sé ró ghnóthach ar tóir (persuiting) Beití de Búrca
- Fiú, nuair a fhaigheann a máthair amach go bhfuil sí ag i.c. ní sheasann sé suas di nó ní thacaíonn sé léi....Deireann sé go raibh an oíche loite (ruined) aici dó.
- Is dócha gur feidir linn chuid den mhilleán (blame) a chur air mar dá mba rud é go raibh sé níos deise agus níos misniúla, bhféidir go mbeadh a máthair níos daonnachtúil (humane).
- Mar thoradh, tugann sí bata agus bothar di
- Is léir ón gcaidreamh idir Máire agus Colm i lár an dráma nách ndéanann Liam aon iarracht dul I dteagmháil léi.
- Tar éis a báis – nuair atá sé á cheistiú – tá sé cosantach – ‘ní mise a coimeadaí’

Seán

- Níl Seán aon phioc níos fearr ná a mháthair nó a dheartháir

- Cé go raibh sé ag tnúth le dul ag sagatóireacht – ní thaispéanann sé aon chatharnacht do Mháire.
- Duine glic é – cabhraíonn se le Liam éalú ón bhfuinneog ach ní chabhraíonn sé le Mháire...
- Aithníonn sé go bhfuil a mháthair ró-dhian uirthi ach ní dhéanann sé aon rud faoi. Ní sheasann sé suas dá dheirfiúr.
- Nuair a thosnaíonn a mháthair ag ceistiú faoi Mháire – sceitheann sé uirthi (he tells on her) – deireann sé nach bhfuil sí ag glacadh le Comaineach Naofa (Holy Communion) nó ag dul chun na faoistine (confession) agus go bhfuil sí tinn go minic
- Ní aon trua aige di....

Baile Átha Cliath

- Níl ach a mhuintir....
- Bíonn uirthi imeacht go BÁC chun éalú ón gcúlchaint
- Buaileann sí le gach aicme den sochaí (she meets every aspect of society)– tá beagnach gach duine chomh crua
- Is beag tacaíochta a fhaigheann sí – is iad a muintir an phríomhchúis leis seo.

Bean Uí Chinsealaigh (Daoine a chlis ar Mháire)

- Bean meanaicmeach (middle class), ardnósach í
- Tá si glic (clever/sly) – scríobh sí go raibh ‘cúntóir tíos’ ag teastáil uaithi ach go réalaióch, bhí cailín aimsire uaithi...tugann sí pá íseal di

- Tá sí lánsásta nuair atá Máire ag tabhairt aire dá páistí ach chomh luath is a fhaigheann sí amach go bhfuil sí ag iompar clainne, tugann sí fógra seachtainne di. Tá eagla uirthi de bharr tuairimí na gcomharsan....

Áine Ní Bhreasaíl

- Cuireann Bean Uí Chinsealaigh i dteangmháil í le hoibrí sóisialta (social worker)..Áine
- Is í an duine a fhaigheann áit do Mháire sa teach tearmainn (refuge house)
- Seasann sí don Stáit Oifigiúl (she represents the state)
- Bean coiméadach í
- Cuireann sí iachall uirthi an leanbh a chur ar altramas (adoption)
- Ní phléann sí an cheist
- Deireann sí go bhfuil Máire 'stuacach, ceandána'

Pádraig

- Duine plámasach, mealltach é
- Níl aon taithí ag Máire ar an saol...tá sé in ann leas a bhaint as sin chun í a mhealladh
- Déanann sé dúshaothrú ar a soineantacht (he exploits her innocence)
- Bhí bua na cainte aige (gift of the gab)
- Níl aon trua aige di
- Tá sé glic – iachall uirthi faic a rá le héinne ná scríobh chuige – bhí sé pósta – casann sé an suíomh –déanann sé pósadh bréaga chun faoiseamh a thabhairt dá choinsias (conscience)– deireann sé go bhfuil 'rud beannaithe' eatarthu

Mailí

- Is í Mailí a mhíníonn córas na haltramachta di
- Dealraíonn sí go raibh sí lánsasta a leanbh a chur suas ach nuair a chuireann Máire ceist uirthi éiríonn sí feargach léi...
- Bean chineálta chabhrach isea í
- Nuair a thiteann an teach as a chéile, tugann sí cabhair phraiticiúil di – tógann sí Máire go dtí a teach féin – ní cháineann sí í
- Léiríonn sí suailcí (positive traits) an duine

Conclúid

- Clann fimíneach aici
- Tréigeann a muintir í agus déanann daoine eile dúshaothrú uirthi
- Is iad a muintir a chur í chun dúnmharú agus lámh a chur ina bás féin